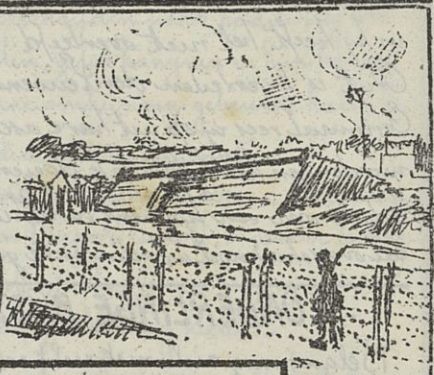

DE KAMPBODE

ADMINISTRATIE
KAMP VAN ZEIST

L. J. DELREZ.

DEROUX -

LORENT -

QUINTENS -

VERBIST -

OPSTELRAAD

ALLE DAGEN
VAN 9 TOT 11 U. IN
ZAAL XVIII

ALLE BRIEVEN WORDEN GEZONDEN NAAR HET
REDACTIE-BUREAU: L. J. DELREZ, KAMPBODE - ZEIST -
(HOLLAND).

DE ABONNEMENTEN BEGINNEN MET DEN 1STE VAN
IEDERE MAAND

ABONNEMENTSPRIJS: 75 CENTS VOOR 3 MAANDEN

DE HOOGESCHOOL VAN LEUVEN

Menschen die die groote onderwijsnrichting, de
grootste van België en eene der oudste en be-
roemdste van Europa met Keulen, heb ik er wel
eens hooren over praten, alsof er na de onder-
kruisbare en daar met gerechtvaardigde ver-
woesting van Leuven niets meer was van over-
gebleven.

Echter is dit gelukkig niet zoo! Zeker was het een
zeer waar verlies voor de Leuvense Hooge-
school, dat de kostbare boekery met hare 500.000
boekdeelen, waarvan vele zeer zeldzaam, som-
mige eenig en van onschetbare waarde wize-
ren, afbrandde, maar gelukkig voor de weten-
schap en voor de toekomst van België eal de
Alma mater niet doorgaan, al heeft ze dat,
wat bij een hogeschool die op ieder doch voor-
namelijk op philologisch, historisch en rechts-
kundig gebied uitmunt, zoo onmisbaar
schijnt, namelijk de bibliotheek, verloren.
Dat komt wel weer te recht. Over heel de
wereld, verarmt men geld om de boekery der
universiteit herop te richten. Groote sommen
werden door milde gevers geschonken, terwijl
boekentijfhebbers, rijke verzamelaars van zeld-
zaamheden, bereidwillig en grootmoedig hun-
ne kostbaarheden die soms de vrucht van een
gansche eokerleven waren, hebben afgestaan.
Doch, hoe over en over bekend de leuvense
hogeschool gansch België door ook was, slechts
zeer weinige menschen, buiten hen die hunne
studien aan de Alma Mater hadden ge-
daan, wisten iets van haar roemrijk en groot
verleden.

In 1426 ingesteld, brad de jonge universiteit
al spoedig een tijd van grootten bloei in, en kon
zij weldra op een lijn gesteld worden met de
roemrijke universiteiten die toen ter tijds be-
stonden.

Weinige steden konden toen nog op een in-
richting voor hooger onderwijs, op een Studium
Generale wemmen. Parijs, Bologna waren de
twee bijzonderste en Leuven zou hen weldra
evenaren. In de XVI eeuw, honderdvijf-
tig jaren na hare oprichting volgden een
duizend studenten, uit alle landen der
wereld herkomstig de lessen der beroemde
leeraars, waarvan Justus Lipsius en An-

dreas Vesalius de twee bekendste zijn.
Hunne namen behooren tot de menschheid,
omdat Lipsius meer dan wie ook de roman-
satie der Nederlanden deed vooruitgaan, en
Vesalius wiens standaardwerk, een eenig ex-
emplaar nu ook met den brand der boeke-
ry verloren is gegaan - de grondlegger was der
moderne anatomie

Onder tusschen breidden de gebouwen der
Hogeschool zich voortdurend uit. Niet minder
dan 43 groote, laat mij zeggen, paleizen her-
bergden de leerlingen en bewakten de college-
zalen.

Vele der colleges droegen den naam van het
land wiens onderwisen daar geleerd waren;
andere diens hunner stichters, en bestaan tegen-
woordig nog al hebben de meeste onder hun-
ne oorspronkelijke bestemming verloren hebben
en zij sedert de fransche omwenteling met meer
aan de Universiteit toebehooren.

Zoo bestaan nog het Collegium Adriani VI, anders
gereg. het Pauscollege dat nu een honderdtal
studenten tot woning dient, het Collegium
Marini Cheresiae, waar nu de onderdirecto-
der universiteit woont, het collegium Falconis,
nu krijgshospitaal, het collegium Sivoie waar
de onlangs overleden senator Van der Kelen
woonde, het collegium de Bay, nu Kasoone
van het 10de, het overgrootste collegium Hollan-
dium; nu de meisjeskustschool Savidaens
het collegium Sainte Yvonis en de Aula,
nu paleis van justitie; het collegium Onie-
wrium, eveneens een overgroot gebouw nu
stedelijke Akademie van Schoone Kunsten;
het collegium Dominicanorum, nu cabinet
voor fysica en zoologie; het collegium
St. Spiritus waar nu de studenten in the-
ologie wonen; het collegium der witte
vrouwen en dat der Koroenschoof nu alle
twee artillerie kasernen. De huidige kleinste
michtelbare school is ook in een oud uni-
versiteits gebouw opgebracht, en de Evan-
gelische Kerk is de oude smykamer waar de
beroemde professor Rega in de XVIII eeuw zijne
lessen in de anatomie gaf.

Van een heel eigenaardig gebouw bestaan er nog
overblijfselen; nl van de universiteitsgevang-
nis, waarin de studenten die enkel van den
rand der universiteit afhankelijk waren werden
opgesloten. Die wand kon zelfs de doods straf
uitpreken.

In 1834 besloten de belgische bisschoppen de oude
glorierijke universiteit die eerst door Jozef II ge-
dwaars boord, later door de fransche omwente-
ling onmogelijk gemaakt was, weder op te richten,
en wel te Mechelen; doch nu eenige jaren, in

1836 werd ze weder, op aanvragingen van den bur-
gemeester van Leuven overgebracht, naar Leuven,
waar de plaats van haar ontstaan en van har-
en hoogen bloei.

Het aantal studenten steeg voortdurend, zoo
dat er in het jaar 1914, drie duizend aangeschre-
ven waren, die door honderd vijftig leeraars
in alle vakken der wetenschap werden opgeleid.
In de laatste 25 jaren waren er vele nieuwe
gebouwen opgerezen, waarin ruime en prak-
tische zin de pracht met verdrongen. Zoo zag men
beurtelings het Justus Lipsius college; het Vesalius
instituut voor de pathologie, het instituut voor
Bacteriologische studien, het Arenberg instituut
voor de Chemie, het elektrodynamisch instituut,
het Leo XIII college, en het Spoolberghe de Lovenjoul
instituut voor de rechten oprijen, terwijl de kun-
dels en koloniale scholen en de landbouwschool
in twee in opbouw zijnde gebouwen eenden ward
en overgebracht. Van al die colleges heeft er geen
enkel door het bombardement geleden.

Van het fabriek leeraars korps, waren vele leden
wereldberoemd geworden. Tusschen de ge-
schiedschryvers van eersten rang munten
Mjr. Narmèche, Kun. Lanchée en Prof. Moelles
vader en zoon een aller eerste plaats in; als
Mathematici kwamen de la Vallée Poussin
en Godtsels naast Vierondecq op de eerste plaats
te staan; als orientalisten waren Prof. Cop-
pieters, Kun. Van Hoonacker, Kun. Forget, de
Mjrs Lidenae en Hebbelynck meesters van de
grootste beteekenis, terwijl Mjr. Mercier onze groote
Kardinaal, de herschepper van de Chemistische
wijsbegeerte en Prof. M. De Wulf tusschen de groot-
ste wijzeeren allen tijden plaats nemen. Prof.
Henri de vudere en Prof. Blas deden aller be-
langrijkste ontdekkingen op scheikundig gebied,
terwijl Van Beneden tot de roemrijkste na-
tuurkundigen behoorde.

En wat te zeggen van den armen grooten
Prof. Van Gehuchten. Die groote, ernstige, al-
tijd haastig loopende man, zag zijn werk, heel
zijn ziel, heel zijn leven en heel de toekomst in de
verwoesting van Leuven verloren gaan. Hij had
kunnen rusten, hij had genoeg gedaan; schoon
hij nauwelijks, rond de 50 jaar oud was, was zijn
naam door heel de wereld gekend en geroemd.
Niemand ter wereld kende beter dan hij het
menschelijk lichaam, niemand voor hem kende
de geheimen van het menschelijk wezen zovels
hij ze kende, en pijnlijk merkwaardig is het hoe
in eenzelfde ramp de werken verloren zijn ge-
gaan van de twee menschen die sedert zijn
tijd de meesters waren naar wie heel de we-
reld met verbazing spreg, Vesalius en Van
Gehuchten. Dat verlies was hem te mechtig,

en hij heeft het niet overleefd.

Dat is de voorlezer der Levensche. Hoogeschool. Eenmaal reis zij op uit hare asch om grooter te worden en heerlijkter op te bloeien; nu nog zal ee. t doen om een tydperk van rust die niet meer zal overschaduwd worden, in te gaan. A.V.

ONDERLINGE BIJSTAND

Belgie mag zich niet recht roemen op veelvuldige organismen van onderlingen bijstand, die gedurende de laatste jaren tot stand zijn gebracht. Ya zelfs tot in de kleinste dorpen worden er vertakkingen van boerenbonden, Raiffeisenkassen, syndikaten voor den aankoop van landbouwmaterialen en benodigheden aangetroffen; men vindt er afdelingen van levensverzekering en lijfrentgilden, spaarkassen voor den aankoop van wintervoorraad en ziekenfondsen; voegen wij daarbij nog het werk der werkmanswoningen, de samenwerkende vennootschappen, en nog meer andere inrichtingen van dien aard.

Alles wat onderlinge bijstand beteekent wordt geldelijk door staat, Provincie en gemeente ondersteund.

Onder toezicht der Regeering gesteld hebben al deze werken rijkelijk de vruchten opgeleverd welke men ervan verwachtte.

Iser nog een werkman die niet in staat kan gesteld worden zijn eigen woonstede te bouwen door de tusschenkomst van het fonds der Werkmanswoningen? Bang zijn voor "Kaarmoeten wij op onzen ouden dag naar toe, Kan niet meer bestaan zoo wij intjds de noodige maatregelen nemen om ons tijdig bij eene lijfrentgilde onder waarborg van den staat, aan te sluiten.

Welke vooruitziende landbouwer vindt in de Raiffeisenkassen en boerenbonden niet de noodige middelen tot het verwezenlyken en het welvagen zijner plannen?

hoe dikwijls wordt eene familie niet getroffen door het al te vroegtijdig verlies van haren broodwinner! Is dan het werk van de levensverzekering onder waarborg van den staat niet daar, om eingszins de smarten van vrouwen wezen te lenigen door in de eerste geldelijke noodwendigheden te voorzien?

In de groote centra zijn spaarafdeelingen tot aankoop van wintervoorraad, op groote schaal ingericht. Door middel van stortingen gedurende de zomermaanden verhoogd met de daartoe beschikte premies van Staat, Provincie en gemeente, kunnen zieke leden voorzien voor bevoorraading van brandstoffen, aardappelen en andere winterbenodigheden, in gemeenzaamheid aangekocht.

Het is hier overbodig nit te wijden over het met der samenwerkende vennootschappen wier doel enkel bestaat in het leveren, aan hare leden, van beste waar aan de laagst mogelijke prijzen.

Al deze instellingen worden door het Belgisch volk zeer gewaardeerd getuige de zoo veel honderd duizende leden.

Daarom ook, als wij het gemeenschappelijk leven zullen hernemen hebben, mogen wij geen oogenblik meer aarzelen om de inrichtingen in te winnen noodig tot onze aansluiting bij die verscheidene organismen.

Op onzen leeftijd mogen wij gerust toetreden, want zij zullen voor ons het maximum der vruchten dragen.

De Belgische regeering zal zonder twijfel met nog meer kracht de instellingen van onderlingen bijstand ondersteunen.

Aan ons dan, het tot een zwaren plicht te rekenen "te zorgen voor den dag van morgen."

GOEVRIJDAG

's Goevrijdags ratel, rauw getand,
Dwersdóór de kerke relt,
Terwijl het volk, stilzwijgende, om
Den altaar méér geveld,
Den God aanbidt dien Golgotha
Zag sterven, naakt en bloot,
's Goevrijdags, op den schandebloom,
De schandelykste doot

De ratel relt de kerke dóór,
Noch koper nu noch brons
En hoore ik, ook den orgel niet:
Men bidt de "Vader ons"
En al mijn bloed verkruipt, wanneer
Ik, spraakloos, in den choor,
Het kraken van de bergen..... neen,
Den houten ratel hoor.

Het antaarkleed is afgedaan,
Het wierookvat gebluscht
De lichten al gestorven, en
De ratel zelve rust
't Houdt alles op, de zonne schijnt
Te vragen, ongetroost,
Of morgen zij nog heffen zal
Heur aanzichte, in den oost.

Als vader sterft, de kinderen
Vergaren om de spond
Des stervenden, en knielen daar
En bidden, in den grond:
Koo knielen, in de kerken, in
De huizen, en, in stille, wordt
Gebeden en geweend.

't Is dood nu al: God zelve stierf
De dood! Wie dierve er, ach
Schier leven, in de droefheid van
Dien al te droeven dag?
Geen woord en zij gesproken meer:
Ous Heere hangt en bloedt
Gekropen zij ten kruise nu,
Gebiddaagd en geboet

Guido Gerelle.

HET ZEEGRAS

Dat wier wordt door wind en stroom meegestuurd zoodat men in zee geheele velden zee gras aantreft. Het gebeurt wel, dat het zoo dik drijft, dat een reit vaartuiger met stil weer niet doorheen kan wortelen. Dikwijls ziet men meeuwen er zonder stoer-

nis over rondwandelen en een onvoorichtig vischje, zoodals geep, dat zich er door heeft weten te wringen, soms geen uitweg meer kan vinden naar de diepte en zoo jammerlijk onkomt.

O, wat kan het bij stille avonden een heerlijk gezicht zijn als er wier langs de kust drijft. Zoodals men weet, nestelen de lichtgewende phosphordiertjes zich gaarne tusschen het zee gras. Gooit men een steen in het water, dan zijn de spatten alle zilverbelletjes en een groote kring zilverglans verspreidt zich over het water. Een verrukkelijk schouwspel is het dan.

Heeft men het voorrecht op zoo'n avond een boottochtje te maken, dan is de golfslag, die de boot maakt, een zilveren streep. Het is in 'n woord: majestueus.

Dat lozdrijvende wier blijft, natuurlijk niet geheel nutteloos rondzwerfen. Er zijn honderden kustbewoners, die ieder nu van den dag uitzien of de wind ook naar de kust waait en het wier met zich voert. Is de wind zoo goedgunstig, dat hij voor hen sleepersdiensten verricht en het zee gras naar de kust brengt, dan zijn de rappe handen genoeg, gewapend met haken, die den welkomen buit, welke aan grondstof niets kost, op de steenglooijing van den dijk te halen. Dit wier ondergaat derzelfde bewerking als het gemaaide. Het is echter minderwaardig, doordien het niet zoo lang is als het laatste en door het dikwijls lange rondwalcken met verschillende andere stoffen vermengd is.

Nochtans vinden honderden kustbewoners met het behandelen van dat wier een bestaan. Zonder dat zou 't voor hen zelfs gelijk staan met 's winter gebrek te lijden.

Ook dit aan strand halen is een vermoeiend werk. Uren lang met een tweestandigen krommen haak het zee gras op de steenen trekken en dat by dag en nacht, bij mooi en slecht weer, dikwijls klets nat en door zee - en door regenwater, neen, voor hun plezier doen ze het niet.

Het wier wordt hoofdzakelijk gebruikt voor het vullen van matrassen, opvulling van stoelzittingen en tusschen plafonds in de steden tot demping van het geluid. Indertijd, toen hier de cholera heerschte, was er groote vraag naar wier voor vulling van bedden in de hospitalen en gasthuizen.

Vroeger werd het veel geberigd voor versterking van dijken, waar het zich goed voor leende, wijl het - indien met aarde van de lucht afgesloten - een goedkope en stevige grondstof was. Nog wordt het wel daarvoor geberigd, doch niet meer in die mate als vroeger. Te Den Helder bestaat nog het zoogenaamde wierhoofd. Tegenvoerdig gebruikt, men meer zand, steen en beton, waarop de zee niet zovveel invloed heeft als op zand en wier.

(BUITEN) W. J. M.

EERBIED VOOR DE UNIFORM

Sedert een jaar interneering hebben wij gelogenheid gehad, alle toestanden te bespeken. Tederen ook heeft het verknoien onzer uniformen kunnen bemerken zonder er wel zijne meening over te uiten. Hoe dikwijls hebben wij hooren spreken over den hoogmoed van sommige personen? Hoe menige malen stonden wij niet verstoemd door de gesprekken van bluffuutstrooiers en die in de grond niet anders waren dan overbelachelijke woordenkramery.

Laat ons eerst en vooral het punt aanraken hetgeen ons Belgen nauwot aan het hart ligt. Ons leger, met zijn veelkleurige uniformen, had, tot voor het haki kostuum aangenomen werd, nimmer eigenaardige kleedy. Jeder wapen had zijne eigen uniform; men kon gemakkelijk de genie, artillerie, Infanterie en cavalerie uit elkander onderscheiden. Nu heeft de oorlog de aanvoeders het niet aangebond van een gelijkkleurige kleedy. Maar wat verandering werd er uit eigen beweging door den belonghabende niet in de kostumeering aangebracht hier in onze ballingschap met het oog op beter voorkomen. Hoeveel broeken werden niet netjes uitgesneden, hoeveel vesten werden ordentelijk aangepast? Eet daar goed! dat ieder er aan houdt door zijne liefste glimlachend aanschouwd te worden en dat ieder mans alles doet om door zijn vrouw aanbeden te worden spyt zijn grijzende haren of zijn kaalw ordenden, schedel, kan ik best begrijpen. Maar niets rechtvaardigt het dragen van burgerkleedy op de eene of andere wijze tot de waardigheid van een militair pak verheven.

Het doet mij altijd glimlachen wanneer ik een witte baard (col) zie uitsteken boven een zwarte vest. col en eenieder met mij geloof ik want onze kleurige kleederdracht is niet geschikt om daaronder een witte baard te dragen; ver van mij het gedacht iemand te beknibbelen die zich proper en netjes aankleedt, hoegenaamd niet. Berie nu eens die dragers van witte boorden rij denken misschien zich te doen onderscheiden en nachtans wanneer zij door het kamp gaan, schokschouderen wij al denkend in ons eigen: "Haar wil hij heen met zijn vreesd gedoe!"

Bege met alle kleingeestige naeping! laat ons gehecht blijven aan de nationale kleedy. Wie hoe de vijand alles in het werk stelt om de modes van Parijs uit zijn land te barmen en een eigen nationale kleedy in te voeren. Belgen baten wij ons van den weg niet alleiden want in dien men zijn uniform verbeterd is het een teeken dat men zich van zijne principes veruydert. Helaas dan waren wij flinke militairen, net opgeschikt maar wachten wij ons van overdriving die tot belachelijkheid overlaat.

M.G.

BRIEVEN AAN AMARYLLIS

Wat is het nu bang geleden, Amaryllis, dat ik nog als van U te kren gheuzen heb. Het doet me waarachtig spijt. Maar ik troost me... en denk. "Misschien heeft mijn liefste geschreven, wanneer de correspondentie was stop geroet - of misschien heeft ze geen tyd gehad, of Maar dat laatste, komt mij al meer onwaarschijnlijk voor, want ik hoop, dat ge het waarlijk toch zoo druk niet hebt - en dat ge minstens zoo veel tyd hebt als ik. Misschien te veel onder den indruk van de hoortrige oorlogsbedrijvigheid der groote stad. Ja, dat kan ik wel aannemen, dat de haastige Londense wereld

er ook wel het hare toe bijdraagt want in Londen waar iedereen reeds in tijd van vrede zoo overhaastig en "geaffaireerd" is, moet het er nu leker nog veel drukker zijn; zonder twijfel alles loopt, jaagt, draaft en rept zich. Maar beste Amaryllis, gy die er aan gewoon zijt in een vreedig, rustig midden te leven, hoe kunt ge het in al dat gedommel en gedreun nithouden. Hoe eenzaam en verlaten, moet gy U voelen, alleen in dat eindeloos steunen woud van huizen, alleen tuschen den altijd voortjagenden stroom van menschen, die hun hartsdochten onder een hoel onverschillig gezicht weten te verbergen. Alleen in Londen, zonder eenig sterbeling die U kent of U enige belangstelling toont, moet gelijke staven met gevangenisstraf voor U zij die een zonnig leven leidde in de wijde natuur iedereen die U ontmoette groette U minzaam en lichte U tegen. Maar hopen wij; liefste Amaryllis, dat de tyd niet ver meer af is, dat wij elkaar weer zullen mogen omarmen ver van alle oorlogsummer is ons vreedig geboortedorp.

Alles gaat hier nog zijn zelfde gang in 't kamp. 's Morgens na het ontbijt worden de patatten gefast, alhoewel velen de patatten nog niet goed sien liggen, 's voormiddags gaan wij op wandel of wonen de lessen bij door andere geinternerden gegeven, 's middags verorberen wij de soep, en 's avonds de 's morgens gefaste patatten, ik denk aan myne ouders, ik droom van U, ik werk, ik schrijf en zoo verloopen de dagen. Nu ja, beste Amaryllis, ik heb U reeds tweemaal mijn portret geseonden, gy hebt me geschreven dat gy er zooslang naar verlangd hadt dat ge tevreden waart het eindelijk te hebben ontvangen, dat ik er goed uitzag, dat... ja, wat nog al meer. Maar, de woorden welke ik by dit alles heb willen uithokken, heb ik niet gelezen, of kunnen leren, om de geronde reden dat ge ze niet geschreven hebt. Die het geen ik hier zeggen zal, kan U kinderlijk naïef voorkomen, ik ben er zelf ook wel bewust van, ik wil er wel voor nithomen. Doch kom, kom, gy hebt immers ook wel verstaan waar ik heen wilde, niet waar, maar de meistes handen veel van klare, bekentenissen, dat heb ik by U steeds ondervonden. Die, liefste Amaryllis ik had gehooft dat ge mij in deser voege zoudt geantwoord hebben. "Nu ik uw portret ontvangen heb, zal ik mij haasten U ook het myne te zenden." Niets van dat alles, ge twijft gelijk vermoord, alhoewel ge heel goed weet dat ge mij met uw portret te zenden een overgroot genoegen zoudt doen. En miik het U openlijk vraag, welke antwoords mag ik verwachten? Het is U en waar genot, geloof ik, mij in onzekerheid en ongemustheid te laten leven. Bewijft ge me misschien piano sit te spelen, zit ik te schrijven, maar het wordt donker, ik krijg geen licht, en kom dus niet langer voortdoen. Goeden nacht, lieve lief. K.

CINEMA

Het Amersfoort nieuwblad oordeelt over het thema in het kamp loopende stuk. Wij hebben de eerste Serie week van de film. De Sleutel naar het Geluk, in bovengenoemde cinema bygewoond en moeten het zondert zeggen dat wij nog nooit een aangrijpende en spannende film gezien hebben. Wij kunnen ons daarom best voorstellen, dat elke week deze film intressanter en de belangstelling van het publiek steeds groter er zal worden. De inhoud van deze film wijkt af van elk tot nog toe verloopend genre en is zoo rijk aan afwisseling, een gewoosch, dat wij begrijpen kunnen en dat deze grothe Serie film in het buitenland een ware triumfacht gemaakt heeft. Elke week Serie is met alleen een verhaal gespeit; zelf maar tegelykertyd een schakel van het geheel. De beste zedame voor deze film is, dat door de Keuninkcommissie te Rotterdam de 4de serie van De Sleutel naar het Geluk gelykt. Gelyk en Dood, afgekend is geworden, om zedon ledivelde commissie de film. armend vordt. Wij kunnen dan ook iedereen aanbieden, deze Serie film te gaan zien. Ons compliment dat de veruyndigers van dit brakengevoen cinematographisch showspel.

DE 8de APRIL IN HET VREDESPALEIS

De interies van barak 26 hebben een treffend bewijs geleverd van hun bedrijvigheid, en wij konden vast stellen dat ze wel goed getraind zijn.

In het voor hem voorbehouden park hadden zij zich kunnen tevreden stellen, gelijk konijnen in hun hok, met alles wat buiten hunne omkijning gebeurde kalm toe te sien. Maar ze deden meer dan dat. Dat heeft de 8de April wel klaar bewezen. Onder ere voorzitterschap van Major Ludolf, en onder leiding van M^r. Eng. Schmitz, hebben le een programma uitgevoerd dat zeker wel gelukt mag heeten. Hier de verschillende oefeningen en spelen.

I. Loopwedstrijd. 800 meters: prijz Major Ludolf
1ste Van de Kerkhove 12 m 54 sekonden. 2de Van den Broeck in 30 m. 3de Leys in 60 m. 4de Dicks

II. Springen in de lengte. 1ste Van de Kerkhove (5 m. 94)
2de Gysens. 3de Vandenberg. (5 m. 60)

III. Springen in de hoogte: prijz Kap. Emrik.
1. Van den Bosch 1, m 58. 2de Van Etels en Toupaert 1, m 55

IV. Koordeklaken. - Winmede; Sempart, Malcourant, Bernard.

V. Fransche Boze partij: tusschen de professors Ladin en Somroy.

VI. Oefeningen met het waerd, tusschen de H. H. Sochaert en Sprung: Winmer; Sochaert.

VII. Tabeleoefeningen; Winmer: Corrimier.

VIII. Pantomime; Van der Steen, Delesurt, Van de Kerkhove

IX. Engelsche Boze partij. De Professor Schmitz en de liephelber Corrimier.

X. Judo-Jitsu. De professor Schmitz en de liephelber en Janssens

Wanniddag.

I. Kantspel Match tusschen "Les joyeux" en "Les Inseparables" - de laatste zijn winners.

II. Volkspelen onder leiding van M^r. De Lamps.

Eindelijk 's avonds Varieteit-Concerto, waar de zangers Coppens en Dewert, ongehoord den byval hadden en waar de flinke stem van M^r. Dupont en de helklunkende van M^r. Schlier luidruchtig werden toegejuicht. M^r. Elkelers van zijn kant, behuyft byzonder de toehoorders met allerlei spitwondigheden.

H. H. Van Dorsteen - Delesurt en Van de Kerkhove, blinken byzonder uit in de pantomime. Een woordje van dank past hier, voor den H. Mory, de zanger van 't kamp, die met zoveel welwillendheid zijne medewerking heeft verleend.

Wij hadden ook het genoyen onder de toehoorders te bemerken. Madame Dubder - H. H. Major Ludolf, commandant Stakker (beleger) kapitein Emrik, luitenant Schilleman en luitenant Ramch. Nobel.

VERGADERINGEN EN VOORDRACHTEN

ZONDAG 23. Laatste vertooning. Oud vrijgeerd-blijspel in 1 bedrijf en Een mij uw Vrouw, blijspel in 2 bedrijven.

WOENSDAG 26. Liederaavond - Militaire bespreking

De Onderzeers Th. Kamp II om cure. V. Cambroux

DONDERDAG 27. Eerste opvoering van "Mottige Jonus", volksdrama in 6 bedrijven. Deze schets uit het hollandsche makrozen leven waarvan de 3 laatste bedrijven 30 jaar na de eerste spelen, gaat een grothe bijval te genoest. Prachtige nieuwe decors!!

Mijnheer en Madame Gelissen bedanken de makers die de begraving van hun betoerd dochtertje bygewoond hebben.

VLAAMSCH TOONEEL

Op donderdag 13 April, kregen we van onze Tooneelkring wederom een leuke vertooning.

Als 1ste nummer op het programma hadden wij "De Oude Vrijgezel" een weinig blyspel in één bedrijf, waarvan de geestige gezegden het gelaat des aankhoorders deed stalen van lol en menigmaal de spelers verplichtte een oogenblik op te houden door het dierig gelach in de zaal.

Het werd dan ook opgevoerd met een trio, zooals wij dat van onze overmoedbare tooneelkringen konden verwachten.

Onze goede vriend Samwaert, als Hieronymus Vrolijk, vertoonde ons een verstoete vrijgezel, een vrouwenhater, zooals hij het zelf verklaart, maar die des niettemin heel gevoelig schijnt voor de behoorlijke onbekende dame, welke door vriend R. Seweruis zoo onwettelijk werd weergegeven. Voeg daarbij makker Rillaerts, als Gustaaf Vrolijk, die zich altijd zoo vruchtig weet te onderscheiden waar het geldt een verheide echtgenoot te verpersoonlijken en we bekommen een leuke geheel, nog verhoogd door de snedige opmerkingen van vriend Jansen in den rol van Hans, de oude knecht.

Bij het vallen van het gordijn, brak dan ook in de zaal een storm van welverdiende toefinchingen los.

Na de poos werd "Een mij nu vrouw" blyspel in twee bedrijven, voor het vechtelijk gevoerd.

Dit tooneelstuk bracht onbedaarlijke lachbuiën te weeg. Verliet in Rabastoul vertoonde ons het beeld van een echte oude vom; F. Castels als Gonttran, een dol verheide meef.

Samwaert als Rissolin, de jaloezische en toch goedwillige echtgenoot en eindelijk F. Rillaerts in Beaurian, het type van den mededinger.

Ook de vrouwenrollen werden vruchtig gespeeld. Zoo zagen wij G. Tersecke als Angèle en R. Seweruis als Edith, die beiden en juweeltje van hunnen rol maakten.

De Schepier in Magay was een aardige Engelsche min en G. Monners in Jean, de knecht, was niet minder wel.

Kortom, ons Vlaamsch Tooneel gaf wederom aan de geïnterneerde enige oogenblikken van afleiding, voor dewelke wij zeer innig dankbaar voelen.

Voor de volgende reeks vertooningen staat op het programma: "Mottige Janus" tooneelstuk in 6 bedrijven door A. Sprinc (mededeling).

SNIPPERINGSKENS

SPELEN EN GRILLEN

Zoals sommige spelen, hun tijdstip hebben, zoo zijn er sommige grillen, die ook het hunne hebben. Ik laat de spelen op zijde en breng iets aan van de grillen.

In het kamp schijnen er twee aan hun tijdstip gekomen: 1° De dikke pijpen gril: Men ziet de rookers niet achter de rookwalmen.

Mokkers heeft iedereen zijne dikke pijp?

Nu dat een kanonier zich bedient van zoo een mijnmachien, dat past wel, maar een piot, dat is te tegenstellend. Nochtans is de piot te verschoonen. Ik neem zijne verdediging op mij. De vriendschap kenmerkt zich door het een ingevolens zijn. Zoo deed Kamilius Potius om een te zijn in de lusten van Pustus Canonierium.

2° De snuversgril. Deze is ook aan haar tijdstip. Nu begrijpen de kameraden waarom er raekdoeken gevraagd worden. Indien de overheid zinnens zou zijn een uitdeeling te doen, zou ik met gelooven aan een verging indien ze opneemvoden uitdeelen, voor de snuvers. Want Francisco di Chasero steekt wat in voor zijn.

sluis in de kasten van Josele di...

* * *

De massa maelt zich omzetten door de vrije werking der krachten, die in elkding aanwezig zijn.

De rijd geloof, altijd dat, zij verliest, wat een ander wint.

* * *

Men moet de dingen nemen, zoo als ze zijn, maar niet alle, laten, zooals ze zijn.

* * *

De onveradelykote dorts naar, weten bezielt den mensch. Als kind breken wij ons speelgoed, om te zien, hoe het van binnen is samengesteld. Als knaap vragen we van alles, hoe? en waarom? En het geheele leven doorhoudt de denkende geest, niet op met vragen en zoeken.

* * *

Vrouwenrechten! riep een geplaagd echtgenoot, toen hij zekere gelegenheid dit leedere thema werd aangerord! Zal men een vrouw nog meer rechten toestaan? Dat zou ongehoord wezen. Mijne vrouw zit op mijn kop. Onze dochter doet het ons beiden; en ons dienstmeisje zit een geheele familie op den kop! Het is tijd dat men ons mannen ook enige rechten toestaat.

* * *

Nog te veel. Uit een roman: "Op zijn verwijten antwoordde zij niet, totaal niet. Dat was hem toch te veel!"

* * *

Slachtoffer van zijn beroep.

Wanneer is de brand uitgebroken? Om 12 uur 's nachts. En is iedereen gered? Ja, alleen de nachtwaker niet, die sliep te vast.

PRIJSKAMP

VOOR TUINTJES-ORDE EN REINHEID
TUSSEN GEZINNEN DER GEÏNTERNEERDE-BELGISCHE
SOLDATEN - AMERSFOORT

Het comiteit van het Elisabeth dorp brengt aan de gezinnen der Belgische geïnterneerden ter kennis dat het, een prijskamp voor tuintjes, orde en reinheid inricht.

Voor den prijskamp van tuintjes zullen de gezinnen een huis bewonende, zich verstaan met de Heeren Duchine en de Handelaar, voor de verdeling van platte land in de omgeving hunner huizen. Deze grond zal door de belanghebbenden gebruikt worden, tot het aankweken van groenten en bloemen, naar hun goeddunken. Zaden, planten en enige gereedschappen zullen verschaft worden door het inrichtend Comiteit.

(Hier voor zich wenden tot de Heeren Duchine en de Handelaar. Proeftuin Elisabeth dorp)

Aanwijzingen en raadgevingen zullen ter plaats worden verschaft.

Eene Jury, bestaande uit bevoegde personen zal op geschikten tijd de woningen en tuintjes bezoeken. Voor den prijokamp, van orde en reinheid, zal terzelfder tijd, zekere woorden gehouden van de orde welke in de kamers zal heerschen, en dens maak warmde de plaatsen zijn ingericht.

400 FR. PRIJZEN EN DIPLOMA'S

Zullen worden uitgedeeld, einde Juni aan de deelnemers, welke den besten uitslag zullen hebben bekomen.

Alle bewoners van het dorp, nemen aan dezen prijskamp deel.

De gezinnen der Belgische soldaten, in de omgeving wonende, die verlangen aan den prijokamp deel te nemen, worden verzocht zich te laten inschrijven: alle dagen tot 25 April, van 10 tot 11½ ure 's morgens in het Secretariaat van het Comiteit z. 20 Elisabeth dorp.

Het Comiteit.

ELISABETH-DORP AMERSFOORT.

Erstdaags zullen in het dorp knip en naaieussussen geopend worden voor de vrouwen van geïnterneerde Belgische soldaten, verblijf houdende te Amersfoort en omstreken.

Cursussen worden gegeven

a) in het costumnaaien, b) in het knippen, vervaardigen, veranderen en verstellen van vrouwen en kinderkleedingstukken.

De cursus wordt 4 uur per week gehouden 's morgens of 's middags, naar eigen keuze. De kleedingstukken worden op den cursus geknipt en met de nodige aanwijzingen thuis afgewerkt.

De gemaakte stukken worden gratis gegeven aan diegenen, die ze vervaardigd hebben.

De naar benodigheden worden door het onderwijzend personeel aan de vrouwen verschaft. Inschrijving voor de cursussen tot den 20^{den} April aan het Secretariaat Elisabeth dorp z. 20 van 10 tot 11½ 's morgens.

DE EENIGE BELGISCHE BAKKERIJ

OP VISCHMARKT N: 11
(O.L.V. PLEIN)

SPECIALITEIT VAN BELGISCH
BROOD AAN 21 CENT DE KILOGR.

H. BEURSKENS

UTRECHTSCHESTRAAT, 12
AMERSFOORT TELEF. 244

HOEDEN EN PETTEN - HEMDEN - BOORDJES IN LIJN-
WAAD, IN PAPIER EN IN GUMMI - MANCHETTEN -
DASSEN - BRETTLEN - HANDSCHOENEN - KOUSEN
FLANELLEN - TRUIEN. ENZ. ENZ.

LUXE BROOD EN BANKETBAKKERIJ

= DE GULDEN KORENAAR =
ALLERHANDE SOORTEN BELGISCH BROOD
EN GEBAK

AANBEVELEND
H. KONING EN ZONEN
ARNHEMSESTRAAT 24 || BELGISCH
TEL: 91 AMERSFOORT. || PERSONEEL

B. NIEWEG

FOTOGRAFISCH ATELIER

LIJSTEN - KUNST - HANDEL EN VERDE
ALLE SOORTEN

MUZIEKINSTRUMENTEN

LANGE BEEKSTRAAT 2-4
RUIME SORTERING FOTOARTIKELN

CAFE BILLARD DER BELGEN

STANDRIESSTRAAT 26

TEGENOVER HET ST. ELISABETH ZIEKENHUIS.

EXPLOITANTE Mad. VANDAMME

EERSTE KWALITEIT CONSUMTIE
ZEGT HET VOORT

FOTOGRAFIE L. B. J. SERRE

OPERATEUR VAN HET HUIS

BUYLE VAN BRUSSEL

VERSCHILLENDE KUNSTWERKEN

GEÏNTERNEERD BELGISCH PERSONEEL

KAMP] EN UTRECHTSCHEWEG 48 TE

AMERSFOORT

MATIGE PRIJZEN - VERZORGD WERK

LANDBOUWERS

DENK ER AAN NA DEN OORLOG DAT DE DRAI-
NEERBUZEN VAN DE TUILERIES D'HAVINNES

BIJ DOORNIK, DE BESTE ZIJN

VRAAG ZE BIJ ALLE ERNSTIGE HANDELAARS

OF BIJ GEBREK HIERAAN, AAN DEN ALGEM.

VERTEGENWOORDIGER VOOR BELGIË EN HOLLAND

R. STEYAERT BOGAERDSTRAAT TE

THOUROUT (W.VL.)

HORLOGERIE

J. SPEULSTRA

KAMPSTRAAT-13

ATELIER VOOR REPARATIE

GOEDE EN ZORGVULDIGE BEHANDELING

UWER HORLOGES

SIGAREN MAGAZIJN

DE NIJVERHEID

KROMMESTRAAT 5. AMERSFOORT

TABAK - SIGAREN - GIGARETTE PAPIER GOUDRON

LA +

SIGARETTEN IN ALLE SOORTEN VAN BELGIË'S FABRIKAAT

AANBEVELEND

TH. P. A. KLAASSEN
DANSMEESTER

AUTOGR. WERKSCH OOL. KAMP TE ZEIST